

Course of study (code) / Назва дисципліни (шифр)	Калькулювання (EI 0712C CALK)	
Academic year / Навчальний рік - Семестр	2022/2023 – 4 семестр	
Course of study / Назва спеціальності	071 Облік і оподаткування	
Educational program / Освітня програма Education - ECTS / Рівень – Кредити Status / Статус Learning language / Мова навчання	«Облік і оподаткування» початковий рівень (короткий цикл) 4 ECTS <i>вибіркова</i> Українська	
Author / Укладач	Руденко Олена Віталіївна, кандидат економічних наук, доцент, Державний університет економіки і технологій, e-mail: rudenko_ov@kneu.dp.ua , http://orcid.org/0000-0001-7293-7773 тел. +380961063234	
Консультації	Очні консультації: щочетверга – 14.00 – 15.00 Он лайн- консультації: Zoom чт - 14.00 – 15.00	

A. OBJECTIVE OF THE SUBJECT / МЕТА ТА ЗАВДАННЯ ДИСЦИПЛІНИ

Метою дисципліни є формування системи знань з організації та методики калькуляційної роботи на підприємстві та вмінь застосовувати відповідні методи й прийоми в процесі обліку і калькулювання витрат з метою управління бізнесом в різних галузях економіки. *Завданнями дисципліни* є розкриття принципів і методів калькулювання, його ролі в управлінні виробничими витратами підприємства, формування вмінь застосовувати відповідні системи, методи та прийоми калькулювання для визначення собівартості готової продукції (робіт, послуг) з урахуванням галузевих особливостей підприємства

B. SUBJECT PROGRAM / ПРОГРАМА ДИСЦИПЛІНИ

ТЕМА 1. Склад витрат виробництва: економічний зміст та принципи класифікації

Сутність виробничих витрат та і необхідність їх класифікації.

Напрями класифікації витрат та їх характеристика.

ТЕМА 2. Суть собівартості продукції. Принципи та критерії її формування

Суть собівартості, її склад та види. Завдання калькулювання собівартості продукції.

Облік та контроль витрат за статтями калькуляції.

ТЕМА 3. Методи обліку і калькулювання собівартості

Об'єкти обліку та об'єкти калькулювання, калькуляційні одиниці. Способи включення прямих та непрямих витрат до собівартості.

Розподіл непрямих витрат. Характеристика і сфера застосування позамовного, попереднього (попроцесного), простого методів обліку витрат і калькулювання. Організація зведеного обліку витрат та його варіанти. Методика і техніка калькуляційних розрахунків.

ТЕМА 4. Облік і калькулювання за повними витратами

Сутність Особливості системи обліку та калькулювання собівартості за повними витратами.

Варіанти обліку затрат і калькулювання повної собівартості продукції, які можуть бути передбачені альтернативними обліковими політиками; порядок зведення витрат за такими варіантами; зведення витрат за П(С)БО 16 «Витрати». Облік прямих витрат за калькуляційними статтями. Оцінка незавершеного виробництва. Облік непрямих витрат і порядок віднесення їх на собівартість продукції. Калькулювання виробничої собівартості продукції за повними витратами. Облік невиробничих витрат при обліку та калькулюванні собівартості за повними витратами.

ТЕМА 5. Облік і калькулювання за змінними /неповними/ витратами

Сутність системи обліку та калькулювання змінних витрат. Порівняльна оцінка методів обліку і калькулювання повних та неповних(змінних) витрат. Аналітичні та контрольні можливості системи директ-костинг. Варіанти директ-костингу. Переваги та недоліки системи директ-костинг. Особливості обліку виробничого процесу методом неповних витрат.

ТЕМА 6. Облік і калькулювання за нормативними витратами

Нормативний метод як спосіб оперативного контролю за формуванням собівартості. Поняття про види норм, класифікатори відхилень від норм, алгоритм розрахунку фактичної собівартості.

ТЕМА 7. Особливості методики калькулювання собівартості в різних галузях економіки

Особливості методики калькулювання собівартості: на підприємствах переробних галузей промисловості; в будівельних організаціях; на підприємствах громадського харчування, на підприємствах автотранспорту

C. LIST OF COMPETENCIES AND STUDIES TARGETED RESULTS / ПЕРЕЛІК КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ ТА ПРОГРАМНИХ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Загальні компетентності (ЗК)	ЗК 4 Здатність застосовувати методи аналізу та синтезу, вміти мислити абстрактно і критично. ЗК 5 Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій. ЗК 9 Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях. ЗК 10 Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.
Спеціальні (фахові) компетентності (ФК)	ФК 02. Здатність використовувати математичний інструментарій для дослідження економічних процесів, розв'язання прикладних економічних та оптимізаційних завдань в сфері обліку, аналізу, контролю та оподаткування ФК 05. Здатність застосовувати та формувати інформаційну підтримку управління підприємством з використанням сучасного технічного та методичного інструментарію. ФК 9. Здатність використовувати сучасні методи та інструменти управлінського обліку, господарського контролю, оподаткування. ФК 11. Здатність підтримувати належний рівень економічних знань та постійно підвищувати свою професійну підготовку

Програмні результати навчання (ПРН)

ПРН 02. Розуміти місце і значення облікової, аналітичної, контрольної, податкової систем в інформаційному забезпеченні користувачів обліково-аналітичної інформації у вирішенні проблем в сфері соціально-економічної діяльності підприємств.
ПРН 03. Визначити сутність об'єктів обліку, аналізу, контролю, оподаткування та розуміти їх роль і місце в господарській діяльності.
ПРН 06. Розуміти теоретичні засади менеджменту, маркетингу, господарського права, управлінського обліку, оподаткування та вміти застосовувати їх методи і процедури при рішенні поставлених завдань.
ПРН 11. Володіти загальнонауковими та спеціальними методами дослідження соціально-економічних явищ і господарських процесів на підприємстві.
ПРН 13. Вміти працювати як самостійно, так і в команді, проявляти лідерські якості та відповідальність у роботі, дотримуватися етичних принципів, поважати індивідуальне та культурне різноманіття.
ПРН 15. Демонструвати розуміння особливостей практики здійснення обліку, аналізу, контролю та оподаткування діяльності підприємств, установ та організацій різних форм власності та видів економічної діяльності.

D. SEMESTER PLAN / СЕМЕСТРОВИЙ ПЛАН

Тиждень/ Дата	Тема	Форма діяльності (заняття), години, формат	Завдання для СРС (література, ресурси в інтернеті, презентація, відеокурси)
	Лекційний матеріал за дисципліною забезпечено мультимедійними презентаціями в Power Point, що поєднує слухове та візуальне сприйняття інформації		При виконанні аудиторної самостійної роботи здобувачами використовуються мобільні пристрої, що дозволяє через Wi-Fi отримувати доступ в Інтернет , та уможливорює дослідження джерел щодо організації калькуляційної роботи та здійснювати обмін інформацією між викладачем і студентами.
1 тиждень	ТЕМА 1. Склад витрат виробництва: економічний зміст та принципи класифікації Сутність виробничих витрат та необхідність їх класифікації. Напрями класифікації витрат та їх характеристика. ТЕМА 2. Суть собівартості продукції. Принципи та критерії її формування Суть собівартості, її склад та види.	Лекція (проблемна лекція) (2 год) Практичне заняття (дискусія, групова робота, презентація результатів виконаних завдань) (2 год)	Опрацювання літератури: основна: [1 – 6], додаткова: [10; 15; 17; 19; 21] Підготуватися до дискусії за питаннями: 1. Дайте визначення понять «собівартість» та «калькуляція». 2. Охарактеризуйте види калькуляції за різними ознаками. 3. Що таке «об'єкт обліку витрат», «об'єкт калькулювання» та «калькуляційна одиниця»? 4. Яка різниця між калькуляційними об'єктами і калькуляційними одиницями? 5. Чим відрізняється виробнича собівартість випущеної (товарної) продукції від виробничої собівартості реалізованої продукції? 6. Які основні методологічні засади класифікації доходів і витрат відповідно до вимог П(С)БО? У чому полягає взаємозв'язок доходів і витрат підприємства? 1. Охарактеризуйте напрями класифікації витрат? Їх мета? Напрямки загальнооблікової класифікації витрат та з метою прийняття управлінських рішень? 2. Характеристика витрат за економічним змістом. Для чого вона необхідна? 3. Які витрати вважаються вичерпними та невичерпними? 4. Чим відрізняються витрати на продукцію від витрат періоду? 5. За якою ознакою витрати поділяються на прямі та непрямі? 6. Які витрати вважаються основними, виробничими накладними? Їх склад? 7. Чим відрізняються релевантні витрати від нерелевантних? Що таке диференційні витрати? 8. За якою ознакою поділяються витрати на дійсні та можливі? 9. Що таке контрольовані та неконтрольовані витрати? Від чого залежить контрольованість витрат? 10. У чому полягає відмінність середніх і маржинальних витрат? 11. У чому полягає практичне значення поділу витрат на змінні та постійні? 12. Характеристика змінних витрат та їх графічне відображення? 13. Що собою представляє коефіцієнт реагування витрат? Визначення пропорційних, дегресивних та регресивних витрат. 14. Яка поведінка постійних витрат та їх графічне відображення? 15. Характеристика витрат змішаного типу? Побудувати їх графіки. 16. Фактор витрат. 17. Що треба розуміти під функцією витрат? 18. Які основні методи побудови функції витрат? 19. У чому полягає сутність методу аналізу бухгалтерських рахунків? 20. У чому полягає сутність методу вищої-нижчої точки? У чому полягає сутність методу візуального пристосування?
2 тиждень	Завдання калькулювання собівартості продукції. Облік та контроль витрат за статтями калькуляції.	Практичне заняття (дискусія, групова робота, презентація результатів виконаних завдань) (2 год)	
3 тиждень	ТЕМА 3. Методи обліку і калькулювання собівартості Об'єкти обліку та об'єкти калькулювання, калькуляційні одиниці. Способи включення прямих та непрямих витрат до собівартості. Розподіл непрямих витрат. Характеристика і сфера	Лекція (проблемна лекція) (2 год) Практичне заняття (дискусія, групова робота, презентація результатів виконаних завдань) (2 год)	Опрацювання літератури: основна: [1 – 6], додаткова: [10; 15; 17; 19; 21] Підготуватися до дискусії за питаннями: 1. Калькулювання собівартості продукції способом розрахунку за прямою ознакою. 2. Калькулювання собівартості продукції способом додавання затрат. 3. Калькулювання собівартості продукції способом виключення

4 тиждень	застосування позамовного, попереднього (попроцесного), простого методів обліку витрат і калькулювання. Організація зведеного обліку витрат та його варіанти. Методика і техніка калькуляційних розрахунків.	Практичне заняття (дискусія, групова робота, презентації результатів виконаних завдань) (2 год)	затрат. 4. Як визначають і обліковують собівартість супутніх продуктів? 5. Як визначають і обліковують собівартість зворотних відходів та їх вплив на собівартість продукції? 6. За якою ознакою відрізняються розподілені постійні загальновиробничі витрати від нерозподілених? 7. З якою метою здійснюють зведений облік витрат? 8. Які витрати належать до непрямих і підлягають розподілу? 9. Основні етапи розподілу й віднесення загальновиробничих витрат до складу виробничої собівартості. 10. Що може бути використано за базу розподілу непрямих витрат. Характеристика ставок розподілу накладних витрат. 11. Як розподіляють витрати обслуговуючих підрозділів? Як розподіляють непрямі витрати між об'єктами калькулювання? Наведіть приклади.
5 тиждень	ТЕМА 4. Облік і калькулювання за повними витратами 1. Особливості системи обліку та калькулювання собівартості за повними витратами. – варіанти обліку затрат і калькулювання повної собівартості продукції, які можуть бути передбачені альтернативними	Лекція (проблемна лекція) (2 год) Практичне заняття (самостійна, групова робота, дискусія) (2 год)	Опрацювання літератури: основна:[1 – 6], додаткова:[8; 11; 21] Підготуватися до обговорення проблемних питань: Характеристика основних елементів повної собівартості продукції. Основні варіанти обліку затрат і калькулювання повної собівартості продукції в системі управлінського обліку. Облік затрат та калькулювання собівартості продукції відповідно міжнародної практики. Облік затрат та калькулювання собівартості продукції відповідно до національних П(С)БО. Особливості обліку прямих та непрямих затрат і порядок їх включення до повної собівартості продукції. Склад та облік прямих матеріальних затрат. Характеристика основних статей, які включаються до матеріальних затрат. Характеристика методу оцінки ідентифікованої собівартості одиниці продукції. Характеристика методу середньозваженої собівартості. Характеристика методу собівартості перших за часом надходження запасів(ФІФО). Значення методу нормативних затрат. Суть оцінки запасів за періодичною системою. Суть оцінки запасів за систематичною системою. Склад та облік прямих витрат на оплату праці Характеристика основних форм та систем оплати праці. Характеристика методу обліку виробітку. Особливості розподілу загальновиробничих затрат. Оцінка втрат від браку. Порядок обліку та оцінки незавершеного виробництва. Склад та облік адміністративних витрат. Склад та облік витрат на збут.
6 тиждень	обліковими політиками; – порядок зведення витрат за такими варіантами; – зведення витрат за П(С)БО 16 «Витрати» 2. Облік прямих витрат за калькуляційними статтями. 3. Оцінка незавершеного виробництва 3. Облік непрямих витрат і порядок віднесення їх на собівартість продукції. 4. Калькулювання виробничої собівартості продукції за повними витратами. 5. Облік невиробничих витрат при обліку та калькулюванні собівартості за повними витратами.	Практичне заняття (самостійна, групова робота, дискусія) (4 год)	
7 тиждень	ТЕМА 5. Облік і калькулювання за змінними /неповними/ витратами 1. Сутність системи обліку та калькулювання змінних витрат. Порівняльна оцінка методів обліку і калькулювання повних та неповних(змінних) витрат. 2. Аналітичні та контрольні можливості системи директ-костинг. Варіанти директ-костингу. 3. Переваги та недоліки системи директ-костинг. 4. Особливості обліку виробничого процесу методом неповних витрат.	Лекція (проблемна лекція) (2 год) Практичне заняття (дискусія, групова робота, презентації результатів виконаних завдань) (2 год)	Опрацювання літератури: основна:[1 – 6], додаткова:[10; 15; 19] Підготуватися до обговорення проблемних питань: 1. Сутність витрат за методом неповних витрат? 2. Які основи побудови системи витрат і калькулювання за неповними витратами? 3. Які чинники формують елементи витрат виробничої діяльності за методом неповних витрат? 4. Який взаємозв'язок витрат за технічними переділами? 5. Назвіть робочі моделі обліку при системі витрат і калькулюванні за неповними витратами? 6. Яка система рахунків здійснює формування витрат на виробництво продукції? 7. Як поділяються витрати при побудові їх за методом неповних витрат? 8. У чому сутність системи калькуляції за змінними витратами? 9. Який вплив має на величину прибутку калькуляція собівартості за змінними та постійними витратами? 10. Які основні особливості методу (системи) директ – костинг? 11. У чому полягає практичне застосування системи директ-костинг? 12. Які основні фінансові показники формуються в системі директ-костинг? 13. Як складаються звіти про фінансові результати у системі директ-костинг? 14. Що таке маржинальний дохід? Які особливості його розрахунку? 15. У чому полягають переваги розвинутого директ-костингу? 16. Що таке прямі (специфічні) постійні витрати? Наведіть приклади. 17. У чому полягає методика багатоступеневого покриття постійних витрат? 18. Які основні переваги методу директ-костинг? 19. У чому полягають недоліки методу директ-костинг?
8 тиждень		Практичне заняття (дискусія, групова робота, презентації результатів виконаних завдань) (2 год)	
9 тиждень	ТЕМА 6. Облік і калькулювання за нормативними витратами 1. Організація нормативного господарства підприємства	Лекція (проблемна лекція) (2 год) Практичне заняття (презентації,	Опрацювання літератури: основна:[1 – 6], додаткова:[14; 16] Підготуватися до обговорення проблемних питань:

	2.Складання нормативних калькуляцій 3.Облік зміни норм 4.Методика і техніка обліку відхилень від норм та їх аналіз і управління за ними 5.Методи виявлення відхилень від норм 6.Порівняльна оцінка елементів методу стандарт - кошту і нормативного методу.	групова робота, дискусія)(2год)	Дайте визначення норми? На основі яких параметрів розраховується норма? Якими документами оформляється зміна норм? Яким чином оформляється документ про зміну норм? Яка особливість побудови обліку випуску готової продукції? Яким чином проводиться аналіз відхилень фактичної собівартості від планової? Як встановлюються норми накладних витрат? Яким чином визначаються нормативні витрати на продукт? На основі яких даних визначають відхилення про трудо-витратах? Назвіть основні елементи нормативного методу обліку витрат і калькулювання. Чим відрізняється порядок (алгоритм) визначення фактичної собівартості продукції за нормативним методом від алгоритму (порядку), який застосовується за іншими методами? Чим відрізняється нормативна калькуляція від планової? Назвіть методи визначення відхилень від норм матеріальних витрат. Сутність і сфера застосування методу документування відхилень. Сутність і сфера застосування методу розкритої партії. Сутність і сфера застосування інвентарного методу. З якою метою ведеться облік зміни норм? Як і для чого переоцінюються залишки незавершеного виробництва на початок місяця при нормативному методі? Що розуміють під нормативним господарством підприємства? Яким чином аналізуються відхилення від норм витрат? Як визначити нормативну собівартість товарного випуску за місяць? Як оцінюються залишки незавершеного виробництва за нормативним методом? Як оцінюється остаточний (невиправний) брак за нормативним методом? Особливості визначення відхилень від норм по загальнопромисловим витратах. Порівняйте основні риси нормативного методу і методу стандарт-кошту, визначте, що є для них спільним, а що відмінним. Сутність обліку витрат і калькулювання за нормативними витратами. Організація нормативного господарства підприємства і облік зміни норм. Облік відхилень від норм, їх аналіз і управління за відхиленнями.
10 тиждень		Практичне заняття (презентації, групова робота, дискусія)(2год)	
11 тиждень	ТЕМА 7. Особливості методики калькулювання собівартості в різних галузях економіки. Особливості методики калькулювання собівартості: на підприємствах переробних галузей промисловості; в будівельних організаціях; на підприємствах громадського харчування, на підприємствах автотранспорту	Лекція (проблемна лекція)(2 год) Практичне заняття (презентації, групова робота, дискусія)(2год)	Об'єкти калькулювання, калькуляційні одиниці, статті калькуляції, методи обліку витрат та калькулювання: на підприємствах переробних галузей промисловості; в будівельних організаціях; на підприємствах громадського харчування, на підприємствах автотранспорту.
12 тиждень			

Вивчення дисципліни передбачає виконання індивідуальних завдань.

Детальний план проведення практичних занять, завдання для практичних занять, самостійної та індивідуальної роботи містяться в системі MOODLE у методичному комплексі: Комплексні методичні вказівки з вивчення дисципліни «Основи калькулювання» для здобувачів освіти ОС «Молодший бакалавр» спеціальності 071 «Облік і оподаткування» денної та заочної форм навчання

E. BASIC LITERATURE (OBLIGATORY TEXTBOOKS) / ОСНОВНА ЛІТЕРАТУРА (ОБОВ'ЯЗКОВІ ПІДРУЧНИКИ)

- Атамас П. Й. Управлінський облік: Навч. посібник / П. Й. Атамас. — 2-ге вид. — К.: ЦНЛ, 2009. — 440 с.
- Бутинець Ф. Ф., Чижевська Т. А., Герасимчук Н. В. Бухгалтерський управлінський облік. Житомир: ЖІТІ, 2002. — 448 с.
- Голов С. Ф. Управлінський облік. Підручник / С. Ф. Голов. — 4-те вид. — К.: Лібра, 2008. — 704 с.
- Добровський В. М. Управлінський облік: Навч.-метод. посібник / В. М. Добровський, Л. В. Гнилицька, Р. С. Коршикова. — К.: КНЕУ, 2005. — 235 с.
- Друри К. Управленческий и производственный учет: Учебник для студ. вузов, обучающихся по спец. (080109) «Бухгалтерский учет, анализ и аудит»: Пер. с англ. — 6-изд. — М.: Юнити-Дана, 2007. — XXII, 1401 с.
- Карпенко О. В., Карпенко Д. В. Управлінський облік: Навч. посіб. — К.: Центр учбової літератури, 2012. — 296 с.
- Карпова Т. П. Управленческий учет. Учебник для вузов. — М.: ЮНИТИ, 2002. — 350 с.
- Кіндрацька Л. М. Фінансовий та управлінський облік у банках: Підручник / Л. М. Кіндрацька. — К.: КНЕУ, 2008. — 816 с.
- Лишценко О. В. Бухгалтерський управлінський облік. Навч. посібник / О. В. Лишценко. — К.: ЦУЛ, 2006. — 254 с.
- Нападовська Л. В. Управлінський облік: Підручник для студентів вищих навчальних закладів. К.: КНТУ, 2010. — 648 с.
- Управлінський облік. Навч. посібник / Ю. Д. Маларевський, С. В. Лабуцька, Л. В. Безкоровайна, Н. Ф. Четотова. — Х.: ВД «ІНЖЕК», 2009. — 248 с.
- Хорнгрен Ч. Т. Бухгалтерский учёт: управленческий аспект / Ч. Т. Хорнгрен, Фостер Дж.; [пер. с англ. под ред. Я. В. Соколова]. — М.: Финансы и статистика, 2005. — 416 с.
- Шевчук В. Р. Стратегічний управлінський облік: Навч. посібник / В. Р. Шевчук. — К.: Алерта, 2009. — 176 с.

F. COMPLEMENTARY LITERATURE / ДОДАТКОВА ЛІТЕРАТУРА

- Веретенников В. І., Тарасенко Л. М. Управління проектами: Навчальний посібник. — К.: ЦУЛ, 2006. — 280 с.
- Список джерел для самопідготовки
- Гасенко Л. В., Грановський С. С. Управлінський облік: Навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл., які навч. за освітньо-проф. програмою бакалавра зі спец. «Облік і аудит» / Дніпродзержинський держ. технічний ун-т. — Дніпродзержинськ, 2007. — 215 с.
- Дерій В. А. Витрати і доходи підприємств у системі обліку та контролю: монографія. — Тернопіль: ТНЕУ, «Економічна думка», 2009. — 272 с.
- Карпенко О. В. Неповна собівартість: теорія і практика обліку, аналізу, контролю: монографія / О. В. Карпенко, Г. О. Соболюк. — Полтава: РВВ ПУЕТ, 2011. — 241 с.
- Карпенко О. В. Управлінський облік: організація, методологія, методика викладання. Монографія. — Полтава: РВВ ПУЕТ, 2005 р., — 341 с.
- Корецький, М. Х. Управлінський облік: Навч. посібник / М. Х. Корецький, В. Даций, Л. В. Пельтек. — К.: ЦНЛ, 2007. — 296 с.
- Лень В. С. Управлінський облік: Навч. посіб. — К.: Знання-Прес — 2003. — 287 с.
- Лишценко О. В. Бухгалтерський управлінський облік. Навчальний посібник. — Київ: Вид-во «Центр навчальної літератури», 2004. — 254 с.
- Методичні рекомендації з формування собівартості продукції (робіт, послуг) у промисловості, затверджені наказом Державного комітету

промислової політики України від 09.07.2007 р. — № 373 [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://pro-u4ot.info>.

31. *Методичні рекомендації з формування складу витрат та порядку їх планування в торговельній діяльності*: затверджені наказом Міністерства економіки України від 02.03.2010 р. №226 [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://pro-u4ot.info>.
32. *Методичні рекомендації з формування собівартості будівельно-монтажних робіт*: затверджені наказом Міністерства регіонального розвитку та будівництва України від 31.12.2010 р. № 573 [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://pro-u4ot.info>.
33. *Методичні рекомендації з формування собівартості перевезень (робіт, послуг) на транспорті*: затверджені наказом Міністерства транспорту України від 05.02.2001 р. № 65 [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://pro-u4ot.info>.
34. *Методичні рекомендації з планування, обліку і калькулювання собівартості продукції (робіт, послуг) сільськогосподарських підприємств*, затверджені наказом Міністерства аграрної політики України від 18.05.2001 р. № 132 [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://pro-u4ot.info>.
35. *Нападовська Л. В.* Управлінський облік: Практикум: Навч. посіб. / Л. В. Нападовська, С. Я. Король, О. І. Мазіна; За заг. ред. Л. В. Нападовської. — К.: Київ. Нац. Торг.-екон. Ун-т, 2008. — 300 с.
37. *Паршин Г. О., Загородній А. Г.* Управлінський облік: Навч. посібник. — 2-ге вид., випр. і доп. — К.: Знання, 2007. — 303 с.
38. *Панков В. А., Суецький С. Л., Михайличенко Н. М.* Контролінг і бюджетування фінансово-господарської діяльності підприємства: Навчальний посібник. — К.: Центр учбової літератури, 2007. — 112 с.

Посилання на інформаційні ресурси в Інтернеті, відео-лекції, інше методичне забезпечення

1. Офіційний сайт Державного комітету статистики України [Електронний ресурс]. — Режим доступу : <http://www.ukrstat.gov.ua>.
2. Офіційний сайт ДУ АРІФРУ [Електронний ресурс]. — Режим доступу : <http://www.smida.gov.ua>.
3. Офіційний сайт ОЕСР [Електронний ресурс]. — Режим доступу : <http://www.oecd.org>.
4. Офіційний сайт Standard and Poors [Електронний ресурс]. — Режим доступу : <http://www.standar-dandpoors.ru>. Офіційний сайт Верховної Ради України [Електронний ресурс] - Режим доступу : <http://www.rada.gov.ua>.
5. Податковий кодекс України [Електронний ресурс]. — Режим доступу : <http://minrd.gov.ua/nk>.
6. Інформаційний портал з економіки та фінансів України. — Режим доступу : <http://www.finexpert.ua>
7. Спеціалізований інформаційно-аналітичний ресурс для бухгалтерів, аудиторів [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://www.ukr.buhgalter.com.ua>.
8. Спеціалізований інформаційно-аналітичний ресурс для бухгалтерів, аудиторів [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://www.buhgalter911.com>.
9. <http://www.visnuk.com.ua/uk/faq/question/2485>
10. Електронна версія газети «Все про бухгалтерський облік» [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://www.vobu.com.ua>.

G. THE MOST IMPORTANT PUBLICATIONS OF THE AUTHOR(S) CONCERNING PROPOSED CLASSES / ОСНОВНІ ПУБЛІКАЦІЇ АВТОРА, ЩО ПОВ'ЯЗАНІ З ТЕМАТИКОЮ ЗАПЛАНОВАНИХ ЗАНЯТЬ

1. Руденко О. В., Бондаренко Т. Ю., Основи визначення загальнопромислових витрат в умовах діяльності гірничо-збагачувальних підприємств. Приазовський економічний вісник : електронний науковий журнал / Класич. приват. ун-т. Запоріжжя: [б. в.] 2 (19) 2020 - ISSN 2522-4263 (online). — URL : <http://dx.doi.org/10.32840/2522-4263/2020-2-41> (фаховий журнал категорії «Б», [IndexCopernicus](#)).
2. Руденко О. В., Кондратюк О. М., Екологічна та облікова політика в управлінні промисловим підприємством. Електронна наукова фахова видання «Ефективна економіка». 2019. № 6. - DOI: [10.32702/2307-2105-2019.6.36](https://doi.org/10.32702/2307-2105-2019.6.36) (фаховий журнал категорії «Б», [IndexCopernicus](#)).

H. PREREQUISITE AND POSTREQUISITE / ПРЕРЕКВІЗИТИ ТА ПОСТРЕКВІЗИТИ

Навчальна дисципліна базується на нормативних та за вибором навчальних дисциплінах і є необхідною для опанування подальших навчальних дисциплін «Бухгалтерський облік», «Фінансовий облік активів і пасивів», «Бухгалтерська звітність підприємства», «Економічний аналіз»

I. SCOPE AND TYPE / КІЛЬКІСТЬ ВІДВЕДЕНИХ ГОДИН ТА ФОРМА ПРОВЕДЕННЯ ЗАНЯТЬ

	Денна	Заочна
Лекції	12	6
Практичні	24	4
Самостійна робота студента (СРС)	9	12
Індивідуально-консультаційна робота (ІКР)	45	98
Разом годин:	90	90

J. CURRENT AND FINAL EVALUATION / ПОТОЧНЕ ТА ПІДСУМКОВЕ ОЦІНЮВАННЯ

	Денна	Заочна
1. Активність здобувача на заняттях з обговорення проблемних питань	10	10
2. Правильність та самостійність при виконанні практичних завдань	20	20
3. Виконання індивідуальних завдань та завдань СР	20	20
4. Виконання контрольних модульних робіт	50	50
Підсумковий контроль - залік	100	100

Шкала балів	Оцінка за 4-бальною шкалою	Шкала ECTS
90 – 100	Відмінно	A
80 – 89	Добре	B
70 – 79		C
66 – 69		D
60 – 65	Задовільно	E
21 – 59	незадовільно з можливістю повторного складання екзамену (заліку)	FX
0 – 20	незадовільно з можливістю вивчення дисципліни за індивідуальним графіком у формі додаткової індивідуально-консультативної роботи.	F

K. CODE OF CONDUCT OF THE COURSE / КОДЕКС ПОВЕДІНКИ ПІД ЧАС ВИВЧЕННЯ КУРСУ

Для успішного проходження курсу та складання контрольних заходів необхідним є виконання наступних обов'язків:

- не запізнюватися на заняття;
- не пропускати заняття (як лекційні, так і практичні), в разі хвороби мати довідку або її ксерокопію;
- самостійно опрацьовувати весь лекційний матеріал та ресурси для самостійної роботи;
- при підготовці есе, есе-рефлексії на статтю, що запропонована вам для читання (див. семестровий план), оцінюється якість та оригінальність наведених вами аргументів. Есе повинно бути надіслано до 16:00 у попередній день перед семінаром. Усі повинні обов'язково підготувати есе, а його відсутність з будь-яких причин не може бути виправданням.
- конструктивно підтримувати зворотній зв'язок з викладачем на всіх етапах проходження курсу (особливо під час виконання курсового проекту);
- своєчасно і самостійно виконувати всі передбачені програмою лабораторні та практичні завдання;
- брати очну участь у контрольних заходах;
- будь-яке відтворення результатів чужої праці (виключаючи практичну роботу над командним проектом), в тому числі використання завантажених з Інтернету матеріалів, як власних результатів, кваліфікується, як порушення норм і правил академічної доброчесності, та передбачає притягнення до відповідальності у порядку, визначеному чинним законодавством.

L. METHODS OF CONDUCTING / МЕТОДИ НАВЧАННЯ

Для формувань компетентностей застосовуються такі методи навчання:

- вербальні/словесні* (лекція, пояснення, розповідь, бесіда);
- наочні* (спостереження, ілюстрація, демонстрація);
- практичні* (різні види практичних завдань, вирішення кейсів, виконання графічних робіт, проведення експерименту, практики);
- пояснювально-ілюстративний*, який передбачає пред'явлення готової інформації викладачем та її засвоєння студентами;
- метод проблемного викладу*;
- дослідницький*.

M. TOOLS, EQUIPMENT AND SOFTWARE / ІНСТРУМЕНТИ, ОБЛАДНАННЯ ТА ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

мультимедійний клас з ПК, цифровий проектор

[Zoom](#) – хмарна платформа для відео і аудіо конференцій та вебінарів

ZELIS - система призначена для тестування знань студентів в двох режимах: автоматизований контроль знань та тестування по бланкам.

N. STUDENT RESOURCES, MOOC PLATFORMS / ЦИФРОВІ РЕСУРСИ ДЛЯ СТУДЕНТІВ ТА ВІДКРИТІ ДИСТАНЦІЙНІ ОНЛАЙН КУРСИ

Студентам пропонується доступ до навчальних матеріалів дисципліни - moodle.duet.dp.ua:

[Coursera](#) – безкоштовні онлайн-курси з різних дисциплін, у разі успішного закінчення яких користувач отримує сертифікат про проходження курсу.

[EdX](#) – онлайн-курси від закладів вищої освіти.

[Prometheus](#) – український громадський проєкт масових відкритих онлайн-курсів.

O. FEEDBACK/ ЗВОРОТНІЙ ЗВ'ЯЗОК

Електронні листи є найкращим способом зв'язатися з керівником курсу, і, будь ласка, додайте шифр групи в темі листа. Якщо ви надішлете мені електронне повідомлення, надайте мені, принаймні, 24 години, щоб відповісти. Якщо ви не отримаєте відповідь, відправте листа повторно.

P. ACADEMIC HONESTY/ АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ

Державний університет економіки і технологій очікує від здобувачів вищої освіти розуміння та підтримання високих стандартів академічної чесності. Приклади академічної не доброчесності включають такі: плагіат, зловживання інформацією із застарілих джерел мережі. Очікується, що вся робота, виконана відповідно до вимог курсу, є власною роботою здобувача вищої освіти. Під час підготовки роботи, яка відповідає вимогам курсу, здобувачі вищої освіти повинні відрізнити власні ідеї від інформації, отриманої з інших джерел. Без попереднього письмового схвалення викладачем, студенти можуть не подавати один і той же звіт двічі. Положення про академічну доброчесність ДУЕТ. (<https://www.duet.edu.ua/ua/area/institut/vchena-rada>
https://drive.google.com/drive/folders/1oOy2DG4BI57DIQ6dA6gXeac_GO_1dppMm)

APPROVED / ЗАТВЕРДЖЕНО

Кафедрою обліку і оподаткування, протокол № 6 від 04.01.2023 року

Науково-методичною радою Державного університету економіки і технологій, протокол № 7 від 25.01.2023 року

Укладач

Олена РУДЕНКО

ДЕРЖАВНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ
ЕКОНОМІКИ
І ТЕХНОЛОГІЙ

STATE UNIVERSITY OF ECONOMICS AND TECHNOLOGY
ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ЕКОНОМІКИ І ТЕХНОЛОГІЙ

SYLLABUS / РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ